I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/177,

10. veebruar 2021,

millega muudetakse määrust (EL) nr 223/2014 seoses erimeetmete kehtestamisega, et reageerida COVID-19 puhanguga seotud kriisile

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 223/2014 ([3]) on sätestatud normid, mida kohaldatakse enim puudust kannatavate isikute jaoks loodud Euroopa abifondi (edaspidi „fond“) suhtes.

(2) Vastusena liidu sotsiaalsetele probleemidele kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 ühiselt välja Euroopa sotsiaalõiguste samba (edaspidi „sammas“). Sambasse koondatud 20 põhimõtet, mis on jagatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule; õiglased töötingimused; ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerimise meetmete võtmisel tuleks juhinduda nimetatud 20 põhimõttest, et majanduse taastamine toimuks sotsiaalselt õiglastel ja vastupanuvõimelistel alustel.

(3) COVID-19 puhanguga seotud kriis on mõjutanud liikmesriike enneolematul moel. Kriis on kaasa toonud tõsiseid majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi ning halvendanud enam kui 20 % liidu elanikkonna olukorda, keda ohustab vaesus või sotsiaalne tõrjutus, on süvendanud sotsiaalset lõhet ja suurendanud töökaotust, töötuse määra ja ebavõrdsust. Tekkinud on erandlik olukord, millele tuleb viivitamata reageerida sambaga kooskõlas olevate erimeetmetega. Kriisil on ka ebaproportsionaalne sotsiaal-majanduslik mõju naistele ja tütarlastele ning see toob

([1]) ELT C 311, 18.9.2020, lk 82.

([2]) Euroopa Parlamendi 21. jaanuari 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 2. veebruari 2021. aasta otsus.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks (ELT L 72, 12.3.2014, lk 1).

kaasa vaesuse feminiseerumise suurenemise. Komisjon ja liikmesriigid peaksid kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga jätkuvalt tagama meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ning integreerima nii mittediskrimineerimise põhimõtte kui ka soolise perspektiivi fondi kõikidesse tegevustesse eri etappidel.

(4) COVID-19 kriisil on eriti negatiivne mõju fondile ja partnerorganisatsioonide suutlikkusele pakkuda toetust inimestele, keda kriis kõige rohkem mõjutab. Alates fondi loomisest 2014. aastal on sellest kasu saanud 13 miljonit inimest aastas, sealhulgas ligikaudu neli miljonit last. Kahjuks on kriisi tagajärjel toidu- ja materiaalse puuduse all kannatavate isikute arv suurenenud ning enim puudust kannatavad isikud seisavad silmitsi spetsiifiliste riskidega ja kogevad täiendavaid raskusi. Lisaks seab kriis suuremasse ohtu enim puudust kannatavate isikute sotsiaalse kaasamise. Liikmesriigid seisavad seega silmitsi suurenenud nõudlusega fondi toetuse järele.

(5) Selleks et leevendada tohutuid majandus- ja ühiskonnašokke, mis on kaasa toonud täiendava surve liikmesriikide sotsiaalhoolekande süsteemidele ja oluliselt mõjutanud siseturu toimimist liikmesriikide poolt COVID-19 puhangu leviku tõkestamiseks kehtestatud erakorraliste piirangute tõttu, tervitas Euroopa Ülemkogu 23. aprillil 2020 „Majanduse taastumist käsitlevat teekaarti“, milles seati tähtsale kohale investeeringud, nõuti Euroopa Liidu taasterahastu loomist ning tehti komisjonile ülesandeks analüüsida vajadusi selliselt, et vahendeid saaks suunata liidu enim kannatanud sektoritele ja piirkondadele, selgitades ühtlasi seost mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027.

(6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/2221 ([4]) tehakse kättesaadavaks lisavahendid, et toetada liikmesriike meetmete võtmisel COVID-19 puhangu põhjustatud kriisi tagajärgede kõrvaldamiseks ning majanduse ja ühiskonna sotsiaalseks, vastupanuvõimeliseks ja kestlikuks taastamiseks valmistumisel. Et tulemuslikult reageerida COVID-19 puhangu sotsiaalsele mõjule enim puudust kannatavatele isikutele, nähakse nimetatud määrusega ette lisavahendite eraldamine fondile, kui liikmesriik nii otsustab ning vastavalt tema vajadustele. Seejuures peaksid liikmesriigid pöörama kohast tähelepanu enim puudust kannatavate isikute arvu suurenemisele pärast COVID-19 puhangu algust ning võtma arvesse Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) olulist rolli vaesuse kaotamisel ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel, ning säilitama ESFi rakendussuutlikkuse. Lisaks on vaja kehtestada ülemmäärad, mis kehtivad seoses lisavahendite eraldamisega liikmesriigi tehnilise abi puhul. Arvestades, et lisavahendid kulutatakse eeldatavasti kiiresti, tuleks nende lisavahenditega seotud kulukohustused programmide lõpetamisel vabastada.

(7) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantsnorme, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 322 alusel. Need normid on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046 ([5]) ja nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud normid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.

(8) Meetmete võtmisel liidu eelarve kaitsmiseks on oluline, et toetuse lõppsaajate ja toetusesaajate õigustatud huvid oleksid kohaselt kaitstud.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT-EU) (ELT L 437, 28.12.2020, lk 30).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

(9) Selleks et tagada liikmesriikidele piisavad rahalised vahendid kriisi tagajärgede kõrvaldamise meetmete kiireks rakendamiseks seoses COVID-19 kriisi mõjuga vaesusele ja sotsiaalsele tõrjutusele ning majanduse ja ühiskonna sotsiaalseks, vastupanuvõimeliseks ja kestlikuks taastamiseks valmistumisel, on vaja ette näha suuremad eelmaksed, et lisavahenditest toetatavaid meetmeid kiiresti rakendada. Eelrahastamise ulatus peaks tagama, et liikmesriikidel on vahendid toetusesaajatele võimalikult vara eelmaksete tegemiseks, et anda neile viivitamatut abi, ja selleks, et toetusesaajate kulusid pärast nendepoolse maksetaotluse esitamist kiiresti hüvitada.

(10) Et leevendada koormust, mis langeb riikide eelarvetele COVID-19 puhangu põhjustatud kriisi tagajärgede kõrvaldamise tõttu, ning valmistuda majanduse ja ühiskonna sotsiaalseks, vastupanuvõimeliseks ja kestlikuks taastamiseks, on asjakohane, et liikmesriikidele antakse erakorraline võimalus taotleda, et lisavahenditest saadavale toetusele kohaldataks kaasrahastamise määra kuni 100 %.

(11) Tagamaks, et liikmesriigid saavad fondist toetatavaid meetmeid kiiresti COVID-19 puhangule vastavalt kohandada, on asjakohane näha ette erisätted, milles selgitatakse tehnilise abi ulatust.

(12) Kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/2094 ([6]) ja selles eraldatud vahendite piires tuleks fondi raames võtta meetmeid, et leevendada COVID-19 kriisi enneolematut mõju. Lisavahendeid tuleks kasutada nii, et oleks tagatud kõnealuses määruses sätestatud tähtaegade järgimine ning nimetatud määruses ja määruses (EL) 2020/2221 sätestatud asjakohaste tingimuste täitmine.

(13) Kuna ainult liikmesriikide tasandil ei ole võimalik piisavalt saavutada käesoleva määruse eesmärki – reageerida mõjule, mida COVID-19 puhang ja selle sotsiaal-majanduslikud tagajärjed avaldavad enim puudust kannatavatele isikutele –, vaid selle eesmärgi saab selle ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(14) Võttes arvesse COVID-19 puhanguga seotud olukorra kiireloomulisust, on asjakohane, et käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(15) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu ([7]) artikli 135 lõikega 2 on ette nähtud, et Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 ([8]) ega nõukogu otsuse 2014/335/EL, Euratom ([9]) muudatusi, mis võetakse vastu kõnealuse lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda kuupäeva, kui need muudatused mõjutavad Ühendkuningriigi finantskohustusi. Määruse (EL) nr 223/2014 artikli 6a kohast toetust rahastatakse 2021. ja 2022. aastal liidu omavahendite suurendatud ülemmäära alusel ning see mõjutaks Ühendkuningriigi finantskohustusi. Seepärast ei tohiks kõnealust toetust Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis kohaldada.

(16) Seetõttu tuleks määrust (EL) nr 223/2014 vastavalt muuta,

---

([6]) Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23).

([7]) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7).

([8]) Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

([9]) Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 223/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Fondi rahaliste vahendite jaotus liikmesriigiti aastateks 2014–2020 on esitatud III lisas, välja arvatud COVID-19 puhangule reageerimiseks eraldatud lisavahendid, millele on osutatud artiklis 6a. Kogu perioodiks on igale liikmesriigile ette nähtud vähemalt 3 500 000 eurot.“

2) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 6a*

Lisavahendid COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerimiseks

1. Kui liikmesriik peab seda asjakohaseks, suurendatakse käesoleva määruse artikli 6 lõikes 1 osutatud vahendeid COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerimiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (*) artikli 92b lõike 5 seitsmendale lõigule ning nimetatud lõikes sätestatud asjakohaste tingimuste alusel. Lisavahendeid käsitatakse nõukogu määruse (EL) 2020/2094 (**) artikli 3 lõikes 1 osutatud sihtotstarbelise välistuluna ning nende suhtes kohaldatakse nimetatud määruse artikli 3 lõikeid 3, 4, 7 ja 9. Lisavahendid võivad mõjutada 2021. ja 2022. aasta eelarvelisi kulukohustusi.

2. Erandina artikli 7 lõikest 1 hõlmavad käesoleva artikli lõike 1 kohaseid lisavahendeid saavad rakenduskavad ajavahemikku 31. detsembrini 2022.

3. Erandina käesoleva määruse artikli 38 esimesest lõigust võetakse kõnealuste lisavahenditega seotud eelarvelised kulukohustused iga rakenduskava suhtes 2021. ja 2022. aastal.

Erandina käesoleva määruse artikli 59 lõikest 1 vabastatakse lisavahendite eelarvelised kulukohustused vastavalt normidele, mida järgitakse rakenduskava lõpetamisel.

4. Pärast seda, kui komisjon on vastu võtnud otsuse, millega kiidetakse heaks rakenduskava muudatus eesmärgiga eraldada lisavahendeid, maksab komisjon lisaks artikli 44 lõikes 1 osutatud eelmaksetele eelmaksena välja 11 % 2021. aastaks eraldatud lisavahenditest.

Esialgse eelmaksena makstud summa, millele on osutatud esimeses lõigus, kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest tervikuna välja hiljemalt rakenduskava lõpetamisel.

5. Erandina artiklist 20 võib käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lisavahendite suhtes kohaldada kaasrahastamise määra kuni 100 %.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

(**) Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID 19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23).“

3) Artikli 27 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriikide algatusel ja pidades kinni ülemmäärast, milleks on 5 % fondist eraldatud summadest rakenduskava vastuvõtmisel ning 5 % artikli 6a lõikes 1 osutatud lisavahenditest, võib rakenduskavast rahastada fondi rakendamiseks vajalikke ettevalmistus-, juhtimis-, seire-, haldus-, tehnilise abi, auditeerimis-, teavitamis-, kontrolli- ja hindamismeetmeid, sealhulgas vautšersüsteemide ettevalmistus- ja tegevuskulusid, kui neid kulusid on kandnud korraldusasutus või muu avaliku sektori asutus, mis ei ole partnerorganisatsioon. Rakenduskava võib rahastada ka partnerorganisatsioonide ning muude fondi rakendamisega seotud osalejate tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise meetmeid, sh meetmeid COVID-19 puhangu põhjustatud kriisile reageerimise suutlikkuse suurendamiseks. Käesolevas lõikes osutatud meetmed võivad olla seotud järgmise programmitöö perioodiga, sh võidakse nende meetmetega tagada fondi toetuste jätkumine liidu muude fondide kaudu.“

4) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 63a*

Kohaldatavus

Artiklit 6a ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis. Kõnealuses artiklis sisalduvaid viiteid liikmesriikidele käsitatakse selliselt, et need ei hõlma Ühendkuningriiki.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. veebruar 2021

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS